

TARİHTEN BİR NOT: KANSER TARİHİNDE DÖNÜM NOKTALARI

Dr. Mustafa HAYIRLIDAĞ

○ **Yazar:** Steven I. HAJDU

- MD
- Patolojist; Klinik/Anatomik Patoloji
- New York

○ **Dergi:** Cancer

- American Cancer Society
- İ.F: 5.2
- Mart 2011

- Kanser; insanlık tarihi kadar eskidir.
- Paleopatolojik bulgular

- M.Ö 3000 Papirüsler
- İlk yazılı kanser: meme kanseri
Edwin Smith papirüsü
- Ebers Papirüsü: ilk yumuşak doku
tümörlerine referanslar

« Dokunduğumda taş gibi sert, nasır şeklinde bir damar tümörünün cerrahi yöntemlerle tedavi edilebileceğini düşünüyorum . Operasyondan sonra yarayı fazla kanamaması için yakın.»

- Mısır'da tedavi; koter, tuz ve arsenik merhemi
- Sümer, Çin, Hint, Pers, Yahudiler tedavide; bitkisel ilaçlar ve madensel solusyonlar...

○ Hipokrat (M.Ö 460-375)... Doğal nedenler

- Anorektal polip
- Spekulum kullandı
- Akıntılı meme ve servikal kanser
- Palyatif tedavi

○ **Aulus Celsus (M.Ö 25- M.S 50)**

- Romalı
- Latince tıp dili
- De Medicina
- Superfisyal kanser tanımı
- Visseral ve parankimal tümör
- Agresif cerrahi

○ Pliny (23-79)

- Materia Medica
- Bitkisel tedavi
- Cerrahi öncesi ve sonrası

○ Aretaeus (81-138)

- Uterus kanseri tanımı
- Ülsere olan ve olmayan kanser
- Kronik ve ölümcül
- Fil hastalığı, sarılık tanımı
- İlk **Diyabet** tanımı ve isimlendirme
- De Acutorum

○ Claudius Galen (130-200)

- Yüzyılların kaybı...
- Yunanlı
- Tümör hakkında notlar yazmış, çeviri..
- Siyah safra, sarı safra

○ Oribasius (325-403)

- Bağdatlı
- Kanser ağrısız
- Nekrozlu, yumuşak ya da sert
- Ülserli ise tedavisiz.

○ **Aetius (527-565)**

- Konstantinopol kralının doktoru
- Koter kullanımı (seviks, rektum ca)
- Meme ca da total amputasyon

○ Paulus (625-690)

- Aeginalı
- Tiroidektomi ve nasal polipektomi
- Karaciğer ve intestinal ca

○ Rhazes (860-932)

- Bağdatlı
- De Chirurgia
- Sarılık tanımı.. Safra kanalı
- Yeni operatif teknikler

○ Avicenna (980-1037)

- Persli ??
- Polipektomi, wire loop
- Kanun fit-Tıb

○ **Albucasis**

- İspanyalı
- Avrupadaki ilk müslüman doktor
- Damar ligasyonu

○ **Avenzoar (1070-1162)**

- Özefagus ca
- Yahudi
- Gastrik kanüller
- Uterus tm histerektomik tdv

○ 1215

- Papa cerrahiyi yasakladı
- Theoderic (hekim ve psikopos)
- Salerno'da eğitim
- Afyon ve mandragora

○ **Lanfranc (1252-1315)**

- Fransa'da cerrahiyi kurdu.
- İtalyan
- Tıp-cerrahlık
- Benign-Malign meme ca ayrımı
- Chirurgia Parva ve Chirurgia Magna

○ **Henri de Mondeville (1260-1320)**

- Fransız
- Galeni ilk defa resmi inkar etti
- Ur, karsinom ve kanser
- Lezyon tarifi
- Basit, kompleks, derin, yüzeyel...

○ **Guy de Chauliac (1300-1368)**

- Fransız
- *Chirurgia Magna*
- Deri kanserleri
- Sıcak ve soğuk lezyon ayrımı

○ **John Anderne (1307-1390)**

- İlk proktolojist
- Anorektal lezyonlar
- Rektal tuşede benign malign ayrımı
- Lokal eksizyon

- Yaklaşık 4000 yıllık kanser ve cerrahi tarihinde öne çıkan isimler...
- Kısa geçmişlerine rağmen hepsinin katkıları büyük olmuştur...

Teşekkürler...